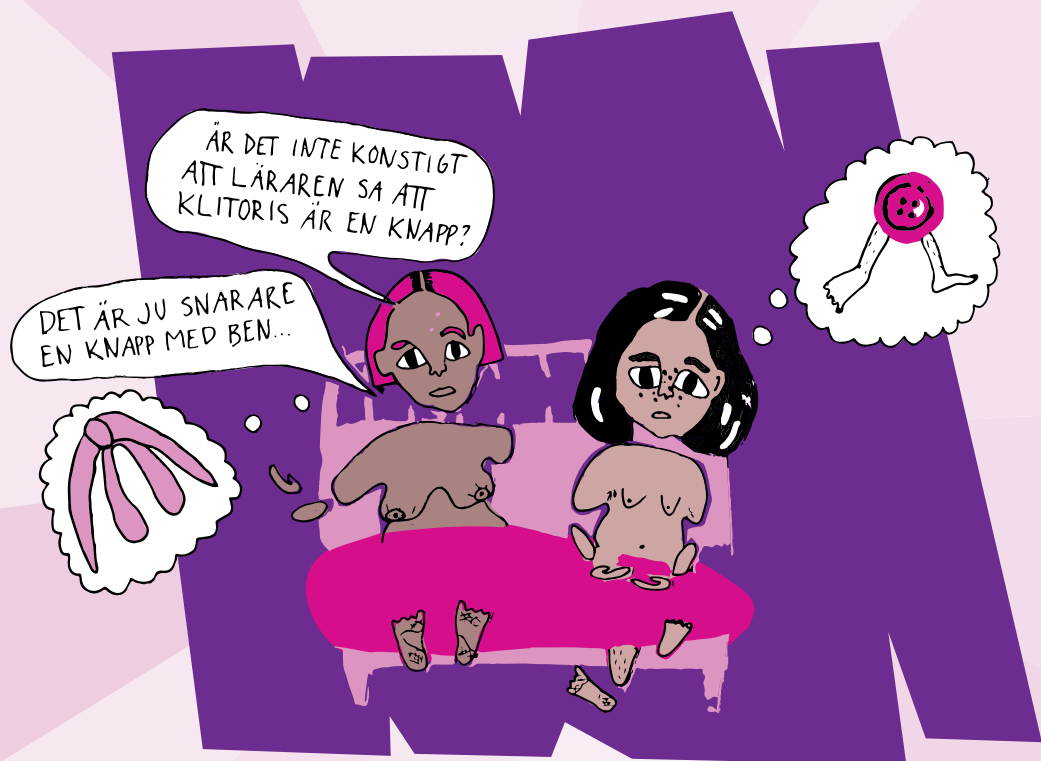

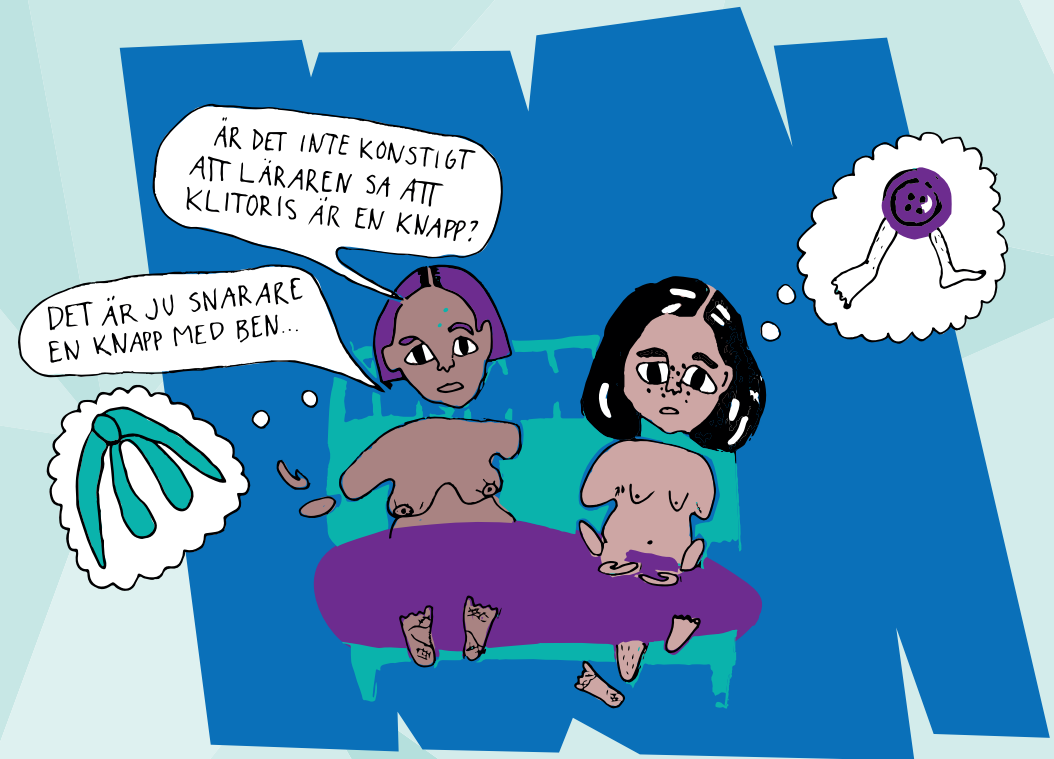
EN SEXUALUNDERVISNING FÖR HELA KLASSRUMMET

UNGA FEMINISTERS
SEXUALUNDERVISNINGSHANDBOK

2.0

EN SEXUALUNDERVISNING FÖR HELA KLASSRUMMET

En sexualundervisning för hela klassrummet

Unga Feministers sexualundervisningshandbok 2.0

Utgiven 2018

Projektledare: Lisa Palm
Illustration: Agnes Olson
Form: Hedda Tingskog

ungafeminister.se
info@ungafeminister.se
@ungafeminister
#ungrosa

© Unga Feminister

UNGA FEMINISTERS
SEXUALUNDERVISNINGSHANDBOK

2.0

»Rätten till sin egen kropp är en demokratifråga«

EN SEXUALUNDERVISNING FÖR HELA KLASSRUMMET

Låt stäl!

Vi vill se en bättre sexualundervisning. Det behövs en modern undervisning som inte bara handlar om kondom på gurka, heterosex och biologi. Vi vill istället se en sexualundervisning som tar avstamp i sexuella rättigheter och samtycke – rätten till sin egen kropp är en demokratifråga.

Det är tydligt efter alla #metoo-upprop att mer behöver göras. Det är dags att elever och lärare får mer kunskap om sexuella trakasserier, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld. Vi vill ha en sexualundervisning som är modern, rättvis och tillgodoser hela klassrummet!

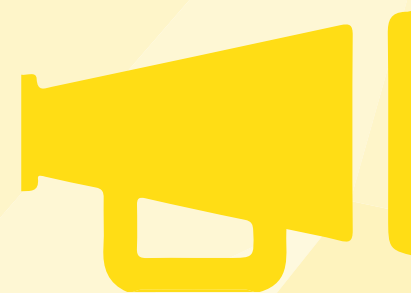

OM BOKEN

Unga Feminister har länge drivit frågan för en bättre sexualundervisning. För fyra år sedan släppte vi vår första sexualundervisningshandbok. Nu är det dags igen. Inför valet släpper vi vår sexualundervisningshandbok 2.0 där unga själva har varit med och tyckt till om undervisningen genom en undersökning. Vi har också använt oss av forskning och delat erfarenheter med andra organisationer.

Vi har genom en enkätundersökning med 178 svar även arrangerat en workshop under Stockholm Pride 2018 där vi samlade in svar och låtit unga själva formulera politiken för den sexualundervisning de vill se.

Detta betyder dock inte att undersökningen kan stå för hela svenska folket utan måste granskas i åtanke med att det är en relativt liten och slumpmässigt vald grupp. Vi kan inte med denna undersökning visa på konkret fakta men hoppas på att kunna ge en ungefärlig bild av hur åsikterna kring sexualundervisningen ser ut.

»Om jag hade fått välja hade jag haft mer sexualundervisning, så att vi hade haft mer tid att gå in i djupare samtal om sex, identitet och kroppen«

Majoriteten (87 procent) av de svarande ansåg att undervisningen var heteronormativ.

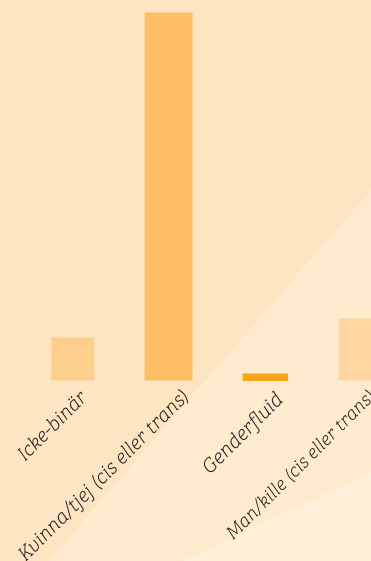
11,9 procent anger att de aldrig haft sexualundervisning. De flesta har haft sexualundervisning 1-3 gånger. Bara ett fåtal har haft sexualundervisning fler än tio gånger.

Främst gick undervisningstiden åt till att prata om graviditet och hur barn blir till samt anatomi.

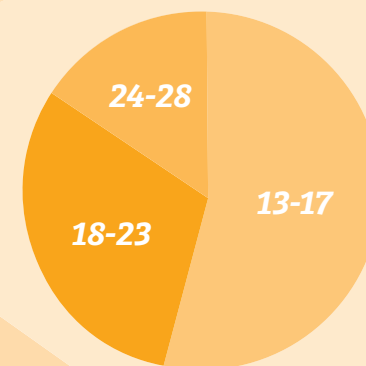

Endast 1 procent av de svarande anger att deras sexualundervisning någon gång fokuserade på sexuella rättigheter och övergrepp.

KÖNSFÖRDELNING BLAND SVARANDE

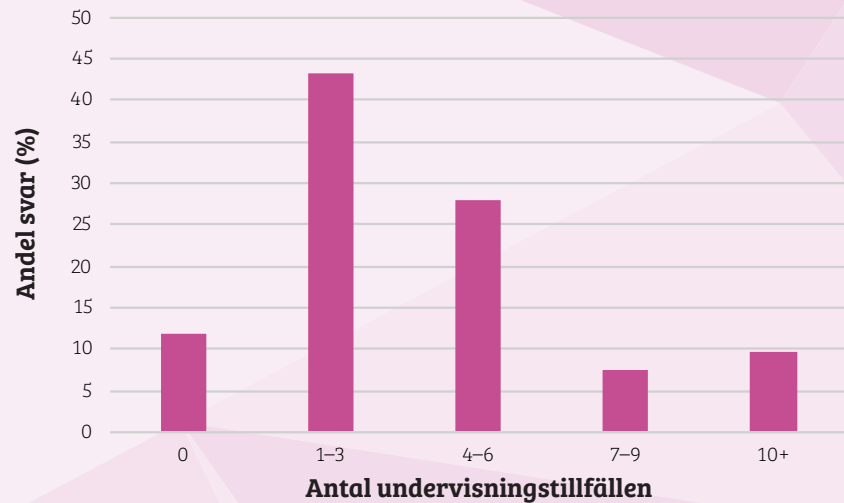
Icke-binär: 13 %
Kvinna/Tjej (cis- eller trans): 77 %
Man/Kille (cis- eller trans): 9 %
Genderfluid: 1 %

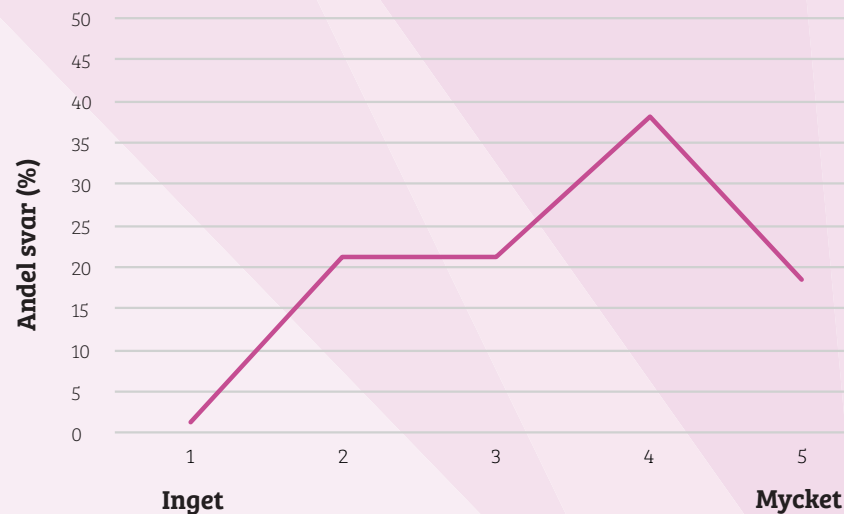
ÅLDER PÅ SVARANDE

13-17 år: 56 procent
18-23 år: 33 procent
23-28 år: 14 procent

VID HUR MÅNGA TILLFÄLLEN HAR DU HAFT SEXUALUNDERVISNING?

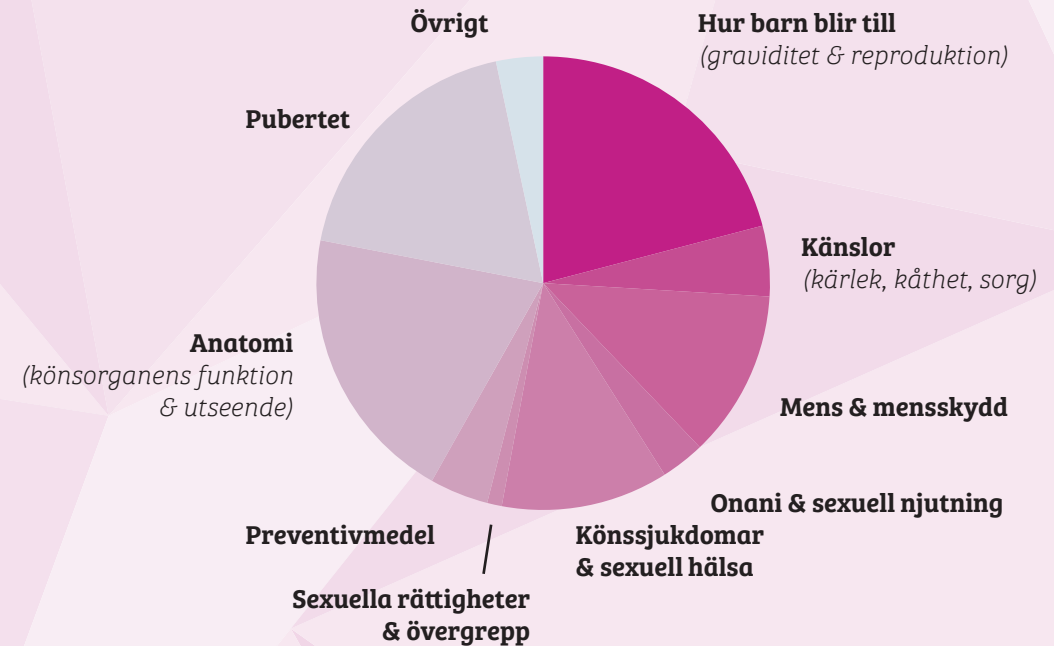

LÄRDE DU DIG NÅGOT UNDER SEXUALUNDERVISNINGEN?

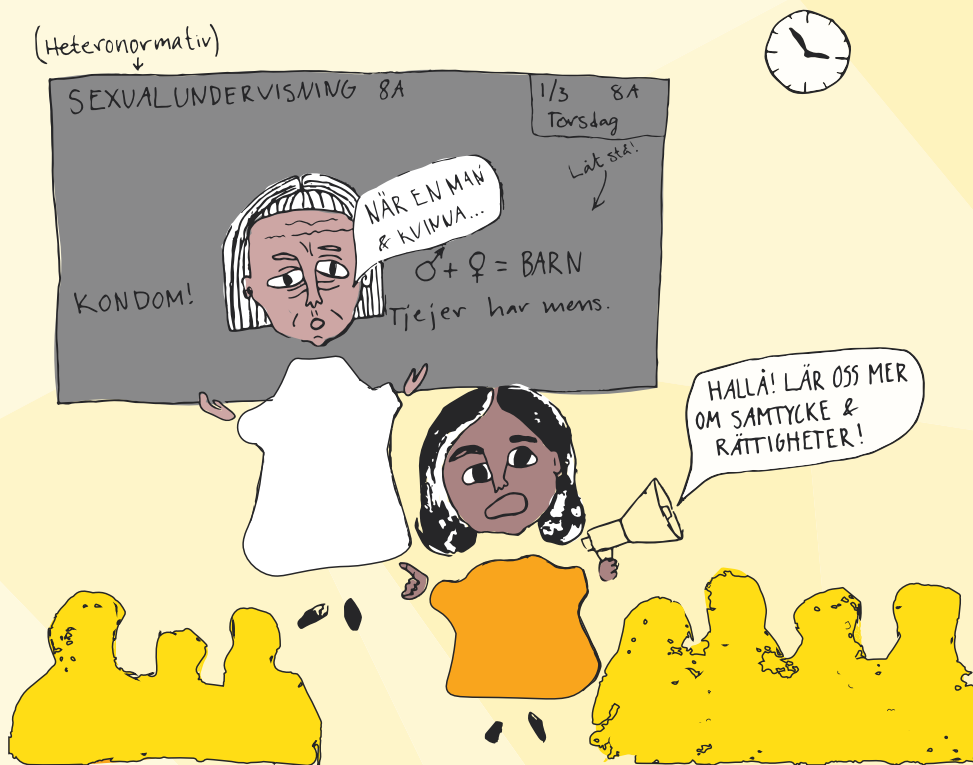

VAD HAR SEXUALUNDERVISNINGEN FOKUSERAT PÅ?

Svarande fick kryssa i flersvarsalternativ.

Hur barn blir till (graviditet och reproduktion)	21 procent
Känslor (kärlek, kåthet, hjärtesorg)	5 procent
Mens och mensskydd	12 procent
Onani och sexuell njutning	3 procent
Könssjukdomar och sexuell hälsa	12 procent
Sexuella rättigheter och övergrepp	1 procent
Preventivmedel	4 procent
Anatomi (hur könsorgan ser ut och fungerar)	20 procent
Puberteten	19 procent
Övrigt	3 procent

»Min lärare borde haft kunskap om att mödomshinnan är en myt«

87

procent svarade att undervisningen utgick från heteronormen.

76,6

procent svarade att undervisningen var dålig.

13

procent svarade att undervisningen var medelmåttig eller varierande.

10,4

procent svarade att undervisningen var bra.

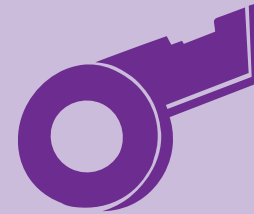

LSU tycker till

VAD TYCKER LSU OM DAGENS SEXUALUNDERVISNING?

Sex- och samlevnadsundervisning är superviktigt!

LSU tycker att det är viktigt att alla barn och unga ska få en bra och normkritisk sex- och samlevnadsundervisning för att vi på ett självklart vis ska kunna känna igen och nyttja våra rättigheter. Vi, barn och unga, växer upp i en värld där normer ofta begränsar våra val. Vi vill att sex- och samlevnadsundervisningen är med och utmanar oss för ökad frihet att vara de vi är. Att få fundera över och diskutera sin relation till sin kropp och sin sexualitet bygger upp en grundläggande trygghet i alla relationer som vi har genom livet, inte minst den relationen har till sig själv. Kvalitén på sex- och samlevnadsundervisningen är idag för beroende av hur engagerade lärare väljer att synliggöra det, trots att det enligt Skolverkets riktlinjer ska genomsyra stora delar av undervisningen. Långsiktig och återkommande samverkan med olika ideella organisationer är ett bra sätt att öppna upp, stärka kvalitén och öka tryggheten.

»Jag önskar att de iallafall kunde nämnt att samtycke är ett krav för sex. Att det är okej att utforska och känna som man gör, bara alla är med frivilligt.«

»De skulle prata om normer, förväntningar och queers. Samtycke pratar vi ingenting om. Vi borde prata om den höga självmordsstatistiken, om pornografins påverkan på en problematisk bild av sex och andra frågor som är problem för de nya generationerna.«

»Jag anser att sex och samlevnad bör handla mer om onani/skön känsla av sex, och samtycke! Även om hbtq (typ att transpersoner faktiskt existerar) och hur sex funkar med en individ med en funktionsnedsättning. Det fattas.«

Kommentar från Flickaplattformen

VAD BEHÖVER GÖRAS FÖR ATT SEXUALUNDERVISNINGEN SKA BLI BÄTTRE FÖR FLICKOR OCH ICKE-BINÄRA?

Flickaplattformen är övertygade om att vi behöver en normkritisk sexualundervisning där samtycke, maktanalyser och inkludering är nyckelaspekter. Vi vill att klassrummet ska vara en plats för elever att känna sig trygga, nyfikna och förstådda, oavsett sexualitet och/eller könstillhörighet. För att det skall kunna hända måste sexualundervisningen utgå från olika perspektiv. Flickaplattformen är kritiska till att förespråka porr inom ramen för sexualundervisningen, då en stor del av den kommersiella porren normaliserar mäns våld mot kvinnor.

För att uppnå detta tror vi starkt på att normkritisk sexualundervisning bör vara obligatoriskt för alla lärarstudenter. Vi måste garantera att framtidens lärare kan förmedla kunskap som är nyanserad, inkluderande och som inte förstärker skadliga normer.

Vi är också övertygade om att rektorer, som är ansvariga för att sex och samlevnad ska integreras i undervisningen, bör ta detta uppdrag med större seriositet. Många unga vittnar idag om att de tillfällen då de faktiskt får sexualundervisning är få, så får det inte vara.

UNGA FEMINISTER VILL:

- **Utöka antal timmar sexualundervisning på skolschemat**
- **Likställa sexualundervisning med andra läroämnen**
- **Införa sex- och samlevnad i läroplanerna för samtliga skolformer, från förskola till gymnasium**
- **Att undervisningen behandlar samtycke, rättigheter och skyldigheter, känsloliv, samlevnad, normer, mänskliga rättigheter och juridik**
- **Ha behöriga lärare i sexualundervisning**
- **Införa sex- och samlevnadsundervisning i examensmålen för lärarprogrammen**

HÄR KOMMER EN ORDLISTA OM DU KANSKE TYCKER NÅGOT ORD ELLER BEGREPP ÄR SVÅRT.

Asexuell

En person som är asexuell är en människa som inte känner sexuell attraktion till någon eller har låg/ingen lust att ha sex, oavsett om personen har sex eller inte. Asexualitet varierar mycket från person till person, för vissa är det en sexuell läggning, för andra inte.

Bisexuell

Bisexualitet är en sexuell läggning. En person som är bisexuell har förmågan att bli kär i, förälskad i och/eller sexuellt attraherad av personer oavsett kön.

Cisperson

En cisperson är den som kontinuerligt identifierar sig med sitt tilldelade kön.

Funkofobi

Funkofobi kan definieras som de fördomar som finns om människor med funktionsnedsättningar - det kan exempelvis vara fördomar som ger uttryck för idéer om att människor med funktionsnedsättningar.

HBTQIA

HBTQIA är en samlingsbegrepp som står för homosexuella, bisexuella, transpersoner, queer, intersex och asexuella.

Heteronorm

I dagens samhälle råder även en heteronorm - det förutsätts alltså att alla alltid är heterosexuella och de som inte är det blir bortglömde eller ses som avvikande/fel.

Heterosexuell

Heterosexualitet är en sexuell läggning - en person som är heterosexuell har förmågan att bli kär i, förälskad i och/eller sexuellt attraherad av personer som inte har samma kön som en själv.

Homosexuell

En person som är homosexuell blir kär i, tänder på och attraheras av samma kön som en själv. Homosexualitet är en sexuell läggning.

Icke-binär

Att en person är icke-binär innebär att hen inte enbart är antingen tjej eller kille. Att vara icke-binär kan betyda olika saker för olika personer.

Pansexuell

En person som är pansexuell kan så att säga vara sexuellt och emotionellt intresserad av »alla« eller »vem som helst«.

Patriarkat

Ett patriarkat innebär en samhällsordning där män innehar den sociala, politiska, rättsliga och ekonomiska makten. Det är alltså den samhällsordning som gäller idag.

Transperson

Transperson är ett paraplybegrepp och det finns många olika sätt att vara transperson på. Gemensamt för transpersoner är att ens könsidentitet och/eller könsuttryck inte stämmer överens med det juridiska kön man tilldelades när man föddes och som bestämdes av hur ens kropp såg ut och tolkades då.

Vithetsnorm

Vårt samhälle präglas av en stark vithetsnorm. Detta innebär att utgångspunkten är att alla människor är vita.

Vi är ett antirasistiskt feministiskt ungdomsförbund!

Unga Feministers vision är en värld fri från förtryck, där de mänskliga rättigheterna är en självklarhet – för alla. När feminister sätter agendan river vi världens murar och ger alla rätt till ett liv i trygghet. Vi är Feministiskt initiativs ungdomsförbund.

Bli medlem i Unga Feminister!

Vill du engagera dig för sexuella rättigheter och rätten till sin egen kropp – mot våld, sexuella övergrepp och trakasserier? Bli medlem i Unga Feminister! Det kostar inget och ditt medlemskap gör skillnad!

WWW.UNGAFEMINISTER.SE
[@UNGAFEMINISTER](https://www.instagram.com/ungafeminister)
[#UNGROSA](https://twitter.com/ungrosa)